

Dělostřelectvo u nás a v cizině.

Plk. gšt. býv. ruské armády N. N. TILLY:

Cvičná střelba dělostřelectva puškovým střelivem.

Hodnota dělostřelecké palby závisí v podstatě na dvou stejně důležitých veličinách: na přípravě teoretické, doplněné důkladnou přípravou praktickou, jinými slovy na uplatnění a přezkoušení zákonů techniky střelby prováděním střelby samé. Jen kombinace těchto dvou nezbytných a hodnotně stejně cenných faktorů dovoluje posouditi celkovou připravenost dělostřelectva, a to jak jeho veličiho sboru, tak i mužstva, které je výkonnou silou při provádění všech rozkazů svých velitelů. Otázka teoretické přípravy je otázkou školy, otázka praktického výcviku, velitelských kádří i mužstva je však vázána t. zv. cvičnou a bitevní střelbou dělostřelectva prováděnou na dělostřeleckých střelnicích.

Tyto střelby slouží tedy nejen k přezkoušení všech povelů techniky střelby, ale i k výcviku mužstva v zacházení s vlastní zbraní, s dělem.

Tato životní nutnost dělostřelectva je však silně omezena zčásti velkými výdaji za střelivo a opotřebovaný dělostřelecký materiál, zčásti pro nedostatek odborně vybavených dělostřeleckých střelnic.

Jako všude vynucuje si tedy i zde příkaz doby omezení této střelby přes to, že se bez jejího provádění nedá dělostřelecký výcvik uskutečnit.

Ve všech armádách se však uznává, že je nevyhnutelně třeba, aby se dělostřelci co možná nejčastěji cvičili zacházet s dělem a střelivem, a proto se provádějí přípravné cviky k střelbě střelbou značkovanou.

Až dosud nebyly však tyto cviky dosti poučné a přesvědčivé, neboť kontrola všech manipulací, prováděných mířicem, střelcem a ostatní obsluhou, byla povahy platonické a výsledky přesnosti míření a tím i střelby nebyly přesvědčivé. Proto přišli v některých armádách na myšlenku použití v dělostřelbě způsobu střelby náboji zmenšené ráže asi tak, jako se to již dávno provádí v pěchotě při cvičné střelbě. Po-
bledme, jak je to zařízeno v dělostřelectvu USA. K přípravným cvičným střelbám používají Američané těchto nábojů a hlavních:

1. puškového náboje, 7·62 nebo 7·92 mm,
2. protitankové ručnice 20 mm,
3. pěchotního děla 37 mm.

Použití ráže 7·62 nebo 7·92 mm má tu výhodu, že se střelba může provádět na pruských puškových střelnicích nebo prostě na cvičišti před přirozeným neb umělým valem, vysokým alespoň 8 m, silným v základně 4 m, na hřebenu 2 m. Přizpůsobení a zasazení hlavně ručnice k tomu účelu zvláště konstruované do hlavně děla nebo náboje není nikterak složité a mohlo by se provádět v dělostřeleckých dílnách.

Nedostatky použití puškového náboje (střely) jsou tyto:

1. poměrně nepatrná dálka střelby,
2. nedostatečná a krátko trvající viditelnost dopadu střely a tím obtíže pozorování.

Proto se puškových hlavních a nábojů k těmto střelbám používá při střelbě přímé (přímým mířením) na krátké vzdálenosti do 1.000 m, při střelbě na cíle rychle se pohybující (zrychlené zastřílení).

K usnadnění pozorování a tím i k opravám má být terén střelnice suchý a co možná zbavený zeleného rostlinstva. Terče jsou podle vzdálenosti v jedné polovině až jedné desítině přirozené velikosti.

Získaná střelecká data poskytují při střelbě puškovými náboji u 75 mm děla poměrně dobré výsledky, v každém případě se však doporučuje pro kontrolu souhlasnosti tento postup: Každý velitel děla střílí pomocí obsluhy ze svého děla metodou přemístění: středního nárazu (krytí středního bodu nárazu s osou cíle — přímým mířením) na různé vzdálenosti a podle údajů takto získaných provede příslušné opravy polohového, elevačního úhlu (náměru) a na dálkové stupnici a pořizuje si tak jakési nové tabulky — data — pro své dělo, úměrné vzdálenosti střelby.

Američané používají této střelby puškovými náboji jak při osném, tak při bočním pozorování.

Druhý způsob doporučuje předběžné postavení a přezkoušení rovnoběžnosti věže pomocí střely a osného pozorování. Střelba může být provedena jako při úplné přípravě nebo rámováním až na jednu vidlici (hrubý dostřel).

K druhému způsobu je třeba naprosto suchého pozemku s rovně nakloněným svahem na stranu cíle.

Jak bylo řečeno, používají Američané k cvičné střelbě kromě puškových hlavních a nábojů hlavně a náboje protitankové ručnice 20 mm a pěchotního děla 37 mm.

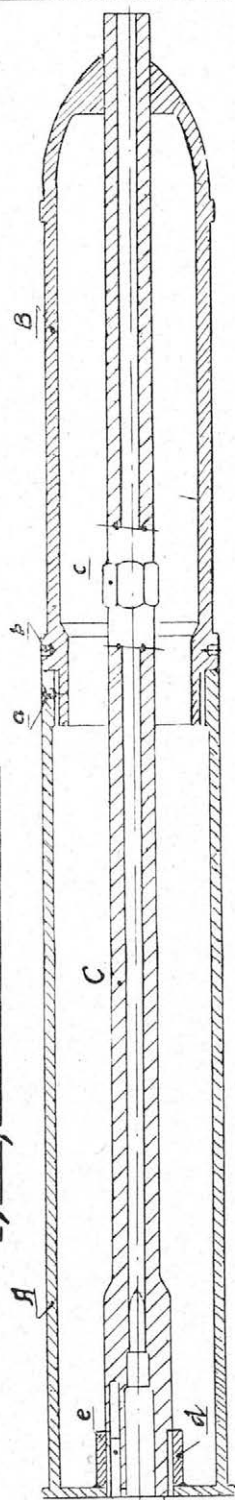
Způsoby použití střelby náboji 20 mm jsou totožné se způsobem použití nábojů 7·62—7·92. Střelba náboji 20 mm usnadňuje pozorování, protože břitkost nebo svítivost tohoto kalibru umožňuje zjistit dostřel na vzdálenost do 2.000 m.

Použití 37 mm nábojů umožňuje střelbu až do 3.500 m. Tato okolnost nutí velitele baterie k pozornému studiu terénu a k řešení dělostřeleckých úkolů tak, jako při střelbě dělem normálního typu a ráže, při skutečně bojové střelbě, neboť přesnost nábojů 37—45 mm je blízká přesnosti nábojů 75 mm. Při této střelbě je však třeba počítati se strmější a kratší drahou letu střely a také kratší dobou letu střely.

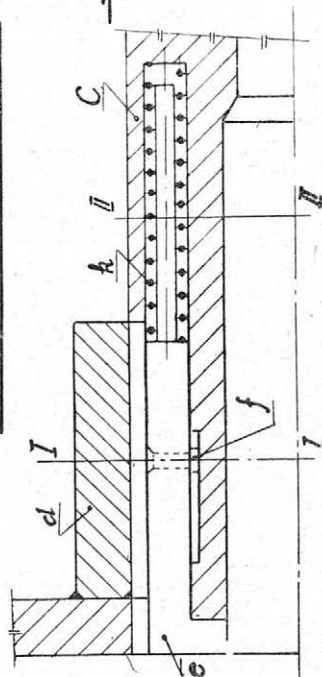
Zkušenosti dělostřelců USA ukazují, že se při přesném osném pozorování a při střelbě rámovací střelba náboji 37—45 mm takřka vůbec neliší od střelby válečným materiálem 75 mm, čímž se umožňuje výcvik velitelského kádru a mužstva, protože se musí dbáti všech pravidel střelby jak při přípravě k zastřílení, tak i při střelbě jednotlivými děly i celými bateriemi.

Dá se proto říci, že si výše popsaný výcvik v dělostřelecké přípravě ke střelbě zaslouží plné pozornosti v každé dnešní armádě.

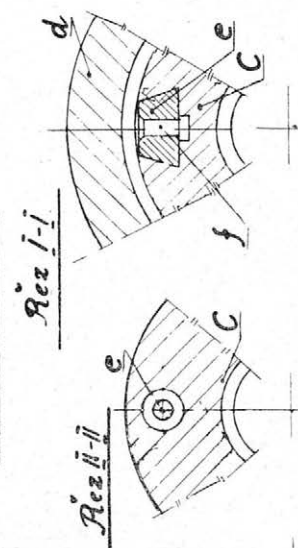
Cvičný dělový náboj
- pro puškové střelivo.

Detail extractor

Měřítka 2.1.

Cvičný dělový náboj pro puškové střelivo.

(Viz nákres.)

Cvičný dělový náboj pro střelení z děla puškovým střelivem ráže 7-92 nebo 20 mm se skládá z dělové nábojnice „A“, opatřené na konci vnitřním závitem; ke dnu nábojnice je přivařena trubka „d“, opatřená též vnitřním závitem, a do ní je zašroubována pušková hlaveň „C“, opatřená pro montáž šestihranem „c“ pro maticový klíč.

Přesné centrování hlavně „C“ jest umožněno pomocí šrapnelu „B“, který je sešroubován s nábojnicí „C“ a opatřen přesně centrickým otvorem pro hlaveň „C“.

Zadní konce hlavně můžeme upevnit v přesně centrické poloze vzhledem k hlavní děla.

Šrapnel „B“ jest opatřen po obvodu děrami „b“ pro klíč a pojistným šroubkem „a“.

Automatický extraktor „e“ tlakem zpružiny „k“ při otvírání závěru je vystrčen ven o 4 až 6 mm. Při zavírání děla extraktor „e“ tlakem hlavy závěru bude zastrčen do vyfrézované drážky (jak je naznačeno na výkrese), takže puškový náboj jest úplně vtlačen do komory puškové hlavně a připraven k výstřelu.

Zdvih extraktoru jest omezen narážkou „f“, pro kterou v hlavní „C“ je vyfrézována drážka.

Různé zprávy.

Nová výzbroj švýcarského dělostřelectva. Švýcarsko zvýšilo poslední svůj vojenský rozpočet o 82 milionů franků, aby mohlo doplnit výzbroj armády. Mimo zlepšení výzbroje pěchoty je významné zlepšení a doplnění výzbroje dělostřelectva. Aby bylo dosaženo lepšího poměru mezi počtem dělostřelectva a pěchoty, byl zmenšen počet praporů se 110 na 84, pěchota vybavena doprovodnými děly a minomety a dělostřelectvo opatřeno modernějším materiálem, event. používaný materiál byl zlepšen.

Byl zaveden horský kanon „Bofors“ ráže 75 mm, vážící 700 kg a rozložitelný v 9 břemen, z nichž žádné neváží více než 110 kg. Kanon má dostřel 9—10 km a elevaci do 50°. Značnou výhodou je používání téže munice jako pro plní kanon.

U polního kanonu ráže 75 mm je zlepšována lafeta a zvýšen počet náplní. Praktický dostřel je stanoven na 11 km a při použití dílčích náplní jako u horského kanonu lze tohoto děla používat též k střelbě v horském terénu.

Motorisováno je hrubé a těžké dělostřelectvo. Kanony jsou zastaralého vzoru, zavedeného v r. 1882. Z finančních důvodů je z 25 baterií vybavováno novým materiálem zatím jen 8 baterií. Jsou to 12 cm kanony „Bofors a Schneider-Creusot“, které oba mají zhruba stejné vlastnosti: dostřel 17 km, elevaci 43—45° a rychlost střelby 15—20 ran za minutu. Kanony jsou taženy automobily, rychlost na silnici lze pérováním zvýšit se 7—12 km až na 20—40 km za hodinu. S kanonem „Bofors“ bylo dosaženo rychlosti až 90 km/hod. (RAG. 1934, čís. 2.) B.

Bibliografie.

1. Dějiny (vývoj) dělostřelectva.

Artiglieria. La storia dell' artiglieria italiana. Roma 1934. (Nákladem „Rivista di Artiglieria e genio“.)

Cranz E. u. v. Eberhard: Die neuzeitliche Entwicklung der Schusswaffen. Berlin 1932. 1 Mk. (B. D. I.-Verlag.)

Kaiser Franz Nikolaus, mjr.: Das Ehrenbuch der deutschen schweren Artillerie. Berlin 1934. Str. 548. Za 38 Mk. (Weller.)

Severn M.: The Gambardier. Giving Some Account of the Heavy and Siege Artillery in France 1914—18. London 1932. (Benn.) Za 3/6 Sh.

Seiler Fritz, plk.: Das 2. badi-sche Feldartillerieregiment No. 30 im Weltkriege. Oldenburg 1933. (Stalling.) Erinnerungsblätter. Bd. 354.

Wieli c z k o-Wieli c k i Michal, kpt.: Rozwój sprzętu artyleryskiego i metod artylerji w zarysie ze specjal-nem uwzględnieniem rozwoju artylerji